

ШЫН

1925 чылдың август 31-де үнүп эгелээн

№ 34 (16492)

2002 чылдың
МАРТ 23,
суббота

Ат салган
шагы 16.30

Садар өртээ
3 рубль.

МОСКВАДАН МЕДЭЭЛЕР

РФ-ТИҢ ПРЕЗИДЕНТИЗИ-БИЛЕ УЖУРАШКАН

Чоокта чаа РФ-тиң Президентизи В.В. Путин Күрүне Думазында «Ада-чурт—Бүгү-россия» фракциязының удуртукчузу В.В. Володинни, бистиң чаңгыс чер-чурттуувус РФ-тиң Күрүне Думазының Федералдыг Хуралының депутады Ч.Ч.Д. Ондарны болгаш фракцияның өске-даа кежигүннерин хүдээп алгаш, ужурашкан.

Президент-биле бедик денелдиг ужуражылгага депутаттар «Ада-чурт—Бүгү-россия» фракциязының ажил-чорудулгазының дугайында

болгаш өске-даа чугула айтырыгларны чугаалашкан. Депутат Ч.Ч.Д. Ондар сөс алгаш, РФ-тиң Президентизи В.В. Путинге Тыва Республиканың чурттакчы

чонунуң акша-шалыңга, уруглар пособиесинге хамаарышкан дилеглиг, хомудалчагааларны дамчыдып берген.

Апрель айда «Ада-чурт—Бүгү-россия» фракциязының удуртукчузу В.В. Володин болгаш өске-даа удуртукчулар Тыва Республикага келирин планнап турар.

Игорь ДАМДАК.

ЧАЗАК ХУРАЛЫНГА БИСТИҢ ТӨЛЭЭЛЕРИВИС БАЗА ОЛУРУШКАН

Россия Федерациязының Чазаның Даргазы М.Касьянов Москвага Россия Федерациязының составында турар республикаларны, областар, крайларның күүсекчи органның социал-политика талазы-биле оралакчы даргалары, кадык камгалал, культура, спорт, улус өөредилгезиниң, күш-ажыл болгаш социал айтырыглар яамыларының сайыттарын келдиртип, улуг хуралды организастан эрттирген.

Ук хуралга федералдыг яамыларның сайыттары М.Швядкой, В.Филиппов, Ю.Шевченко, Саң-хөө яамызының оралакчы сайыды А.Улюкаев, А.Починок, Россия Федерациязының каттышкан профэвилелдериниң даргазы Шмаков болгаш өскелер-даа киришкен.

Ук хуралды Россия Федерациязының Чазак Даргазының социал политика талазы-биле оралакчызы В.Матвиенко баш-

карып эрттирген.

Хуралга Тыва Республиканың Күрүне Думазының депутады, Кадык камгалал, спорт комитетиниң даргазының оралакчызы Чылгычы Чимит-Доржувич Ондар, бистиң республиканың Чазак Даргазының социал политика талазы-биле оралакчызы А.Конгар, Тыва Республиканың кадык камгалал сайыды А.Начын, Тыва Республиканың Күш-ажыл, социал хандырылга талазы-биле яамының сайыды

Д.Хертек олар киришкеннер.

Хуралга РФ-тиң чазак Даргазы М.Касьянов, оң оралакчы даргазы В.Матвиенко болгаш өскелер-даа сөс ап чүве чугаалааннар.

Амгы үеде Чазактың мурнунда тургустунуп турар айтырыглар чурттуң чонунуң мөзү-шынар, сагыш-сеткилин көдүрерин, аныяк-өскенниң кижизидилгезин экижидерин, спортче чонну хаара тударын, өөредилге болгаш эртемни, культураны чаа бедик чадаже көдүрерин, чаш ажы-төлдүң хайгаарал чок чоруун чидирерин, наркомания болгаш кедээниң социал байдалының дугайында чидиг айтырыгларны шиитпирлээрин негеп турар.

РФ-ТИҢ КАДЫК КАМГАЛАЛ ЯАМЫЗЫНДА

Март айның 20-де Москвага Россия Федерациязының Президентизиниң хүрээлецинде Россияның күрүне албанының академиязының хуралдаар залында Россия Федерациязының Кадык камгалал яамызының коллегия хуралы болуп эрткен.

Коллегия хуралында «Россия Федерациязының социал-экономиктиг хөгжүлдө Программаның дүүштүр 2001 чылда кадык камгалал албан черлеринин ажилының түңнелиниң дугайында болгаш 2002-2004 чылга

чедир кылыр ажылдарның сорулгалары» деп айтырыгларны чугаалажып көргөн.

Ол хуралга Күрүне Думазының депутады, Кадык камгалал, спорт комитетиниң оралакчы даргазы Чылгычы Чимит-

Доржувич Ондар, Тыва Республиканың Кадык камгалал яамызының сайыды А.Начын, депутаттың дузалакчылары Л.Эрдинеева, профессор А.Лебедев олар киришкен.

Аңаа улуг отчетту Россия Федерациязының кадык камгалал сайыды Ю.Шевченко берген.

Доржувич Ондар, Тыва Республиканың Кадык камгалал яамызының сайыды А.Начын, депутаттың дузалакчылары Л.Эрдинеева, профессор А.Лебедев олар киришкен.

Аңаа улуг отчетту Россия Федерациязының кадык камгалал сайыды Ю.Шевченко берген.

ЧАА НОМ

«ТЫВАНЫҢ БИРГИ ПРЕЗИДЕНТИЗИ»

Тываның ном үндүрер чери «Тываның бирги Президентизи» деп уран-чечен публицистика номун чырыкче үндүргөн.

Номнун автору журналист Таан-оол Хертек уран-чечен публицистика жанрынга бижээн, нийтлел-политиктиг ужуруткалыг номунда Тываның бирги Президентизи Ш.Д. Ооржактың Тыва Республиканың хөгжүл-

дезинге, тыва чоннун чаагай чоруунга тураскааткан хөй талалыг ажил-чорудулгазын, амыдыралын чуруп көргүскөн. Тыва күрүнениң эң чаа төөгүзү, оң баштыңчызы кижиниң овурухевири ажиттыңган бо ном номчукчуларга солун болгаш өөредилгелг болуру чугаажок.

Ук номда кирген фото-чуруктарны Ш.Д. Ооржактың

хууда база өг-бүлө архивинден алган. Ол ышкаш чамдык тырттырган чуруктарны фото-корреспондентилер О.Охемчик, В.Чадамба, В. Кара-Сал болгаш В. Балчий-оол номда кириген.

«Тываның бирги Президентизи» деп ном чырыкче 2037 тиражтыг үнгөн.

Бистиң корр.

Тускай дыңнадыг

«ЧАЙГЫ» ҮЕЖЕ ШИЛЧИИР

Россия Федерациязының Чазаның тодаратканы үе санаашкынының чурумунга дүүштүр 2002 чылдың март 31-ден октябрь 27-ге чедир чуртка «чайгы» үени доктаадыр. Оң-биле холбаштыр Россияның Курстандарды 2002 чылдың март 31-де тус черниң шагы-биле Россия Федерациязының бүгү девискээринге шактың согунчугажын дүнекиниң 2 шакта 1 шак бурунгаар чылдырарын дыңнадып тур.

Салым-чаяанныг уруглар

ҮНЭЛЭЛДИ БЕРГЕН

«Россияның уруглары» Федералдыг программаны деткөөри-биле «Салым-чаяанныг уруглар» деп шуулганы Москвада эрттирип турар.

Оң программаның аныяк-бүрү темаларга конкурстарны эрттирери кирген. Март 19-та найысылалдың Измайлово культура төвүнге театр талазы-биле көрүлдө болуп эрткен. Орта Россия Федерациязының дыка хөй девискээрлериниң аныяк көрүкчүлөр театрының бичии артисттери киржип, боттарының талантызын көргүскөн.

Тыва Республиканың ТР-ниң культуразының алдарлыг ажилдак-

чызы Айлана Чадамбаның удуртканы Кызылдың аныяк көрүкчүлөр театрының бөлүк уруглары киришкен. Олар кушкаш оолдарының өзүлдезин, амыдыралын тоожан ханы уткалыг, каттырынчыг, солун шиини көргүскөн. Жюри кежигүннери Тываның аныяк артистериниң талантызынга эки үнелелди берген.

Бистиң корр.

Көвүрүг тудуунда

АРГЫЖЫЛГА ИЮНЬ 15-ТЕ ЭГЕЛЭЭР

Агаар-бойдустун чылыг бергени-биле Улуг-Хемни кежир дош кыры-биле автомашиналарның аргыжарын март 19-тан эгелеп соксаткан.

Улуг-Хем кежир көвүрүгнү чаартып, эде кылыр ажылдар дооступ турар. Көвүрүгнү кежир бетон шывыг ийи катап калбарган. Кижилер кылаштажыр тротуар база камгалалдыг апарган. Нийтизи-биле көвүрүгнү ол-бол талаларына мрамордан кылган 4

аъттың тураскаалдарын база кылып эгелээн.

Бо аът чылында аъттар дүрзүлери каастаан чаа көвүрүглөп июнь 15-те аргыжылга эгелээр. Чадаг кижилер көвүрүглөп кежип турар.

ЭРТЕМ-ПРАКТИКТИГ КОНФЕРЕНЦИЯ

Март 20-ден 22-ге чедир республиканың «Алдан-Маадыр» аттыг чурт-шинчилел музейи «Школачыларның чурт-шинчилели» деп эртем-практиктиг конференцияны Кызыл хоорайның 9, 10, 11 классчыларының аразына эрттирген. Конференцияга хоорайның 1, 7, 9, 5, 4 дугаар школаларының өөреникчилери киришкен.

Жюри кежигүннери нийтизи-биле 35 шинчилел ажылдарын түңнөп, уругларның ажилына үнелелди берген. 5 дугаар школаның өөреникчизи Мерген

Макарның, «Тывада радиация байдалының деннели», 9 дугаар школаның өөреникчизи Аяна Ондарның «1-ги, 2-ги тюрк каганаты», ол-ла школаның 10-гу классчызы Анай-Кара Мортуй-оолдун «Шамбалыг — төрөөн суурум» база 5 дугаар школаның өөреникчизи Аржаана Кара-оолдун ажилын эки деп үнелээн. Эң-не бедик үнелелди 9 дугаар школаның өөреникчизи Ачыты Даржай бодунуң шинчилел ажилын, шынап-ла, эртем ажилдакчызы ышкаш, чедимчели-биле тайылбырлап, камгалал алган.

ДЫШТАНЫЛГА ҮЕЗИНДЕ

Улусчу чогаалдыг бажыңыга март 23-24-те эстрада ырларының бичии күүседикчилериниң «Хамнаарак-2002» республика мөөрейи эртер. Март 26-да «Сөңээ ынак мен, Россия» деп патриотчу ырларның республика мөөрейи болуп, а март 29-30-де РСФСР-ниң Улус өөредилгезиниң тергини, ТР-ниң Улустун хөмейжизи Маржымал Ондарның чырык адынга тураскааткан хөмейге школачылар аразына «Сарадак-2002» республика мөөрейи болуп.

Школадан дашкаар өөредилге төвүнге март 26-да хоорайның «Ровесник», «Поиск», «Бурадино», «Пограничник» уруглар клубтарының оолдарының аразына «Джентльмен-шоу» болуп. Март 28-те ол-ла клубтарның уругларының аразына «Умелица для девочек» деп мөөрей эртер.

Март 30-де Күрүне лицейиниң өөреникчилериниң аразына Каткы хүнүнге тураскааткан КВН болуп.

Алдынай СААЯ.

15.30 Без рецепта.
16.00 СЕГОДНЯ.
16.25 Профессия — репортер.

Расследование ТВЦ.
14.40 Петровка, 38.
15.00 СОБЫТИЯ. Время московское.

бовь, т/с.
23.40 Путь к себе.
23.55 Пять минут деловой Москвы.

07.30 "Мир Бобби", м/с.
08.00 "Ферма чудища", м/с.
08.30 "Питер Пен", м/с.

20.00 "Футурама", м/с.
20.30 Детективный боевик "Затяжной прыжок".

14.20 Магазин на диване.
14.30 "Шахерезада", м/с.
15.00 Хит-парад на ТНТ.

МАРТ 30, СУББОТА

ОРТ
06.45 Комедия "Трое в лодке, не считая собаки".

Рон.
23.25 — 01.30 Триллер "Способный ученик".

се "Формула-1". Гран-при Бразилии. Квалификация.

времена, д/с.
12.05 "Отчего, почему?"
13.00 Мультфильмы.

нибелунгов".
07.15 "Канал истории: "Снежный человек и другие монстры".

09.50 Глобальные новости.
10.00 Фантастический фильм "День гнева".

МАРТ 31, ВОСКРЕСЕНЬЕ

ОРТ
06.45 "Трое в лодке, не считая собаки", х/ф 2-я серия.

22.30 Времена.
23.45 — 01.35 Комедия "Деньги на пахнут".

08.05 Улица Сезам.
08.35 Пепси-чарт.
09.20 Ох, уж эти дети!

14.35 Лакомый кусочек.
15.00 Московская неделя.
15.25 Деловая лихорадка.

08.30 "Кот по имени Ик", м/с.
09.00 "Хитклиф", м/с.
09.30 "Мурашки", т/с.

щества. "Загробный мир".
09.50 Глобальные новости.
10.00 Фантастический фильм "Страна обезьян".

